

Prim. mag. Dušan Nolimal,
*dr. med., spec. soc. med.**

Predgovor k prispevku »Si bo konopljo prisvojila farmacija?«

Zarja, št. 15, 9. 4. 2019

Bržkone malokje najdemo tolikšne razlike pri ocenjevanju uporabe kake rastline ali snovi v zdravstvene namene, kot to velja za konopljo (*Cannabis sativa* L.). Zato prispevek med drugim nakazuje možno alternativno razlago dogodkov v zvezi z regulacijo »medicinske konoplje«. Posredno se sprašuje o možnosti, da služi uradna razlaga glede regulacije konoplje tudi manipuliranju in prikrivanju tistega delovanja farmacevtske in medicinske industrije, ki deluje proti javnemu dobremu. »Teorije zarote« so se v zgodovini vedno pojavile v povezavi z dogodki, ki so bili zaviti v skrivnost, ali ko so bile uradne razlage zelo suhoparne oz. celo v nasprotju z logiko, kot to velja za področje regulacije konoplje. Zaradi tega so ljudje začeli razvijati svoje razlage, ki naj bi pojasnile pravo ozadje takih dogodkov. Med raziskovalci alternativnih teorij se kljub negativnemu odnosu okolice pojavljajo tudi znanstveniki, čeprav imajo nekateri zaradi tega raziskovanja tudi težave.

Druga vrednost prispevka je v opozarjanju na znanstvene dokaze, ki morajo pri ocenjevanju učinkovitosti in varnosti katerekoli zdravilne rastline imeti prednost pred predsodki. Določene vrste konoplje in kanabinoidi imajo klinično dokazano učinkovitost, nekatere pa se še vedno uporabljajo na tradicionalen način. Konoplja se lahko uporablja skladno z odobreno indikacijo, vendar se ponekod uporablja tudi skladno s tradicionalno indikacijo kot samozdravljenje.

*<https://www.institut-icanna.com/si/sodelavci/nolimal-dusan.html>

Odobrena uporaba pomeni, da je učinek določene vrste konoplje in kanabinoidov dobro dokumentiran in znanstveno dokazan v nadzorovanih kliničnih študijah, tradicionalna uporaba pa pomeni, da klinične študije še niso bile opravljene, vendar se zdravilna rastlina uporablja več kot 30 let in je varna za uporabo. Tako kot klasična zdravila imajo konoplja in druge zdravilne rastline lahko neželene učinke in kontraindikacije.

Znano je, da so prva izbira za samozdravljenje nekaterih zdravstvenih težav med Slovenci tudi zdravilne rastline. O tem, kolikšna in kakšna je uporaba zdravilnih rastlin in konoplje v zdravstvene namene med Slovenci, ni natančnih podatkov, zato naj bi bilo ugotavljanje slednjega ena od prednostih nalog stroke javnega zdravja. Znano je, da se je znanje o tradicionalnem zdravljenju s konopljo in mnogimi drugimi zdravilnimi rastlinami prenašalo iz roda v rod. Zaradi večdesetletne prohibicije konoplje je veliko tovrstnega znanja v človeški skupnosti utonilo v pozabo, tako da danes ni povsem jasno, koliko kakšne vrste konoplje in kanabinoidov se sme zaužiti ter komu in kdaj je to dovoljeno. Splošno znano je, da je nevarnost ali nenevarnost neke zdravilne rastline ali snovi odvisna izključno od zaužite količine, ali kot je dejal že Paracelsus: »Vse je strup in nič ni neškodljivo – samo odmerek loči zdravilo od strupa«. Tudi ob uporabi konoplje se premalo zavedamo, da ima lahko vsaka zdravilna rastlina ob pretirani ali nepravilni uporabi poleg zdravilnih tudi škodljive učinke. Uporaba nekatere vrste konoplje in kanabinoidov za samozdravljenje lahko vodi v zlorabe in tudi odvisnost. Poudarjamo, da mora biti odločno preprečevanje in zmanjševanje te škode med mladoletniki in ranljivimi skupinami vedno sestavni del vsakega terapevtskega okvira. Pri (samo)zdravljenju je ena od največjih nevarnosti ta, da so ljudje prepričani, da so konoplja in kanabinoidi za (samo)zdravljenje povsem varni in uporabni brez zadržkov. Zdravniki pri nas "medicinske konoplje" (še) ne predpisujejo, bolniki pa le redko obveščajo svojega zdravnika o samozdravljenju s konopljo in kanabinoidi, hkrati pa je večina izdelkov iz kanabinoidov za samozdravljenje na voljo izven lekarn. Ti dejstvi lahko povečata tveganje, vendar si lahko odrasla oseba, ki je seznanjena z možnimi tveganji in pozna tudi vzroke zdravstvenih težav, ob predpisani terapiji zdravnika tudi z uporabo pravih odmerkov kakovostne konoplje in kanabinoidov bistveno olajša nekatera bolezenska stanja in izboljša splošno počutje.